

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/192/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7613232623
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7613232623.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu JUDr. Frederiky Zozulákovej a JUDr. Marianny Hraboveckej v právnej veci navrhovateľky O. I. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v H. č. XXX zastúpenej JUDr. Melániou Knopovou advokátkou Advokátskej kancelárie so sídlom v Košiciach na ul. Štúrovej č. 20 a odporcu Ing. Z. I. nar. XX.X.XXXX bývajúceho v S. na ul. E. č. X zastúpeného JUDr. Monikou Meňhertovou advokátkou Advokátskej kancelárie so sídlom v Košiciach na ul. Floriánskej č. 16 v konaní o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletej O. I. nar. X.XX.XXXX zastúpenej kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves pracovisko Gelnica, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 10.3.2015 č.k. 13P 401/2013-144 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutých výrokoch o úprave styku odporcu s mal. O..

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom manželstvo navrhovateľky s odporcom rozviedol. Na čas po rozvode zveril mal. O. do osobnej starostlivosti navrhovateľky a odporcu zaviazal prispievať na výživu maloletej 120 € mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred od právoplatnosti rozsudku. Upravil styk odporcu s mal. O. každý páry týždeň v sobotu od 14.30 hod. do 18.30 hod., každý nepárny týždeň v nedeľu od 14.30 hod. do 18.30 hod. s tým, že prvé tri mesiace od právoplatnosti rozsudku sa bude styk realizovať v prítomnosti matky, nasledujúci mesiac v prítomnosti matky počas prvej hodiny styku a následne bez prítomnosti matky. Matku zaviazal maloletú na stretnutie s otcom riadne pripraviť a k prevzatíu a odovzdaniu maloletej na začiatku a konci styku dôjde v mieste bydliska navrhovateľky. Uložil matke a otcovi, aj mal. O. povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo odbornému poradenstvu v špecializovaných zariadeniach.

Proti tomuto rozsudku proti výrokom o úprave styku odporcu s mal. O. podala odvolanie navrhovateľka s návrhom, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok vo výrokoch o úprave styku a povinnosti matky pripraviť maloletú na styk a vec v rozsahu zrušenia žiadala vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uplatnila odvolací dôvod v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm.d/, f/ O.s.p.. Vytkla konajúcemu súdu, že žiadnym spôsobom sa nevysporiadal s vážnymi rozpormi medzi závermi znaleckého dokazovania vykonaného znalkyňou PhDr. N. a lekárskou správou pedopsychiatričky MUDr. V. zo dňa 28.8.2014, ktorej výsluch vzhľadom na závery znaleckého posudku a tiež následnú doplňujúcu výpoveď znalca v konaní navrhovala. Psychiatrička v lekárskej správe uviedla, že vzhľadom na predchádzajúce návrhy a na závažné choroby dieťaťa bude potrebné realizovať styk s otcom za prítomnosti matky na kratšie doby, kým si dieťa zvykne, nebude staršie a jeho zdravotný stav to dovoľí. Zdravotný stav dieťaťa si vyžaduje opatrnú, postupnú prípravu na styk s odporcom. Poukazovala na správu zo psychologického vyšetrenia u klinickej psychologičky PhDr. K. zo dňa 8.12.2014, z ktorej vyplýva, že dieťa sa otca bojí, nemá k nemu vytvorený dobrý vzťah. Následne 3.3.2015 bola maloletá vyšetrená u PhDr. Š., kde uviedla, že

s otcom sa nechce stretávať, lebo ublížil mamke. Uviedla, že pri incidente bola prítomná a že sama plakala. Zo strany psychologičky bola doporučená v rámci predídania psychotraumatizácie dieťaťa účasť otca na individuálnom, prípadne spoločnom psychologickom sedení s ohľadom podporných výchovných postupov za nevyhnutnú. Zo správy z realizácie opatrení zameraných na zabezpečenie vykonania odborných metód práce v rámci ÚPSVaR Spišská Nová Ves zo dňa 12.2.2015 vyplýva, že pri stretnutiach realizovaných v rámci projektu bolo zistené, že maloletá je úzkostná, má z prítomnosti otca strach, ktorý však túto skutočnosť zľahčoval a strach dieťaťa pripisoval na vrub matky. Bolo zistené, že otec nesprávne odhaduje neverbálne prejavy dieťaťa, nedisponuje dostatočnou sociálnou kompetenciou a nesprávne vyhodnocuje signály vysielané dieťaťom a používa nevhodný spôsob pri kontakte s dieťaťom. Rodičom bola doporučená návšteva klinického psychológa za účelom diagnostikovania aktuálnej väzby dieťaťa k otcovi za účelom usmernenia otca pri nadväzovaní kontaktu s dcérou, ktorá je vo vzťahu k otcovi odmietavá. Otcovi bolo doporučené absolvovať tréning rodičovských zručností u odborníka z oblasti psychológie alebo sociálnej práce, kde sa môže naučiť citlivejšie reagovať na potreby dieťaťa, pretože násilný styk môže ešte viac umocniť odmietania otca dieťaťom. Odporca sa nezúčastnil psychologického vyšetrenia maloletej u Dr. Š. a nezúčastňuje sa v súčasnej dobe na žiadnom individuálnom, prípadne spoločnom psychologickom sedení, ktoré by bolo zamerané na tréning rodičovských zručností. Vyslovila názor, že rozhodnutie súdu o úprave styku spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, pretože súd sa neriadil najvyšším záujmom maloletého dieťaťa, pretože je nesporné a vyplýva to aj zo znaleckého posudku aj z výpovede znalkyne v konaní vedenom na Okresnom súde v Spišskej Novej Vsi sp.zn. 16P 452/2013 zo dňa 21.10.2014, kde znalkyňa uviedla, že dieťa je na matku fixované, dieťa treba na styk s otcom postupne pripravovať, čo však neznamená, že otca je potrebné zo styku s dieťaťom úplne vylúčiť. Zo správy neziskovej organizácie Miesto pod Slnkom zo dňa 12.2.2015 vyplýva, že otec nedisponuje dostatočnou sociálnou kompetenciou, nesprávne odhaduje neverbálne prejavy u dieťaťa a nesprávne vyhodnocuje signály vysielané dieťaťom, používa nevhodný spôsob pri kontakte s dieťaťom, preto na závažnosť ochorenia maloletej bolo doporučené realizovať kontakt otca s dieťaťom za prítomnosti matky a bola konštatovaná nevyhnutnosť, aby otec absolvoval tréning rodičovských zručností a po jeho zvládnutí bude môcť zákonne v prospech maloletej sa s ňou stretávať. Z uvedenými závermi sa súd v odôvodnení svojho rozhodnutia neriadil, výrok o úprave styku je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov.

Kolízny opatrovník navrhol potvrdiť napadnutý rozsudok ako vecne správny. Poukázal na to, že z dokazovania je zrejmé, že obaja rodičia po osobnostnej stránke sú pripravení a zrelí na zvládnutie rodičovských povinností k maloletej. Ani u jedného z rodičov neboli zistené psychopatické rysy osobnosti ani rizikové prejavy, ktoré by mali za následok vylúčenie, či obmedzenie kontaktu s dieťaťom. Dieťa má vyrovnaný vzťah k obom rodičom a oboch má rada. S každým z rodičov vie priamo a bez strachu komunikovať a prejavíť mu aj svoje pozitívne naladenie. Dieťa prirodzene neodmieta ani matku ani otca a záujem o otca o svoju dcéru nie je predstieraný, ale skutočný. Dieťa nie je spôsobilé, aby samé na svoj vek vyjadrilo svoj názor a ešte nie je spôsobilé pochopiť podstatu rozchodu jej rodičov. Obaja rodičia sú pre ňu emocionálne významnou autoritou, chce sa s oboma stýkať, ale nie je pripravená na to, aby zvládla stretávanie sa s oboma súčasne. Potreba prítomnosti matky byť s dieťaťom je potrebou matky, ide o jej ochranársky postoj, ale nie dieťaťa. Maloletá je poznačená konfliktným vzťahom medzi rodičmi. Je v záujme maloletého dieťaťa, aby negatívne zážitky boli postupne vytesnené z jej mysle a nahradené pozitívnymi z kontaktu s otcom a budovanie ich vzájomných väzieb.

Odporca vo vyjadrení navrhol potvrdiť napadnutý rozsudok. S tvrdením matky v odvolaní sa nestotožňuje a vyslovil názor, že súd prvého stupňa vykonal všetky potrebné dôkazy, aby mohol rozhodnúť, posúdil ich vo vzájomných súvislostiach a tým dospel k rozhodnutiu, ktoré je správne, spravodlivé aj po vecnej aj po právnej stránke. Ohľadne rozporu medzi znaleckým posudkom a lekárskou správou MUDr. V. aj v konaní pred súdom prvého stupňa aj v súčasnosti zdôrazňuje, že lekárska správa vykonaná bez prítomnosti odporcu - otca nemôže mať pre konajúci súd vyššiu mieru hodnovernosti a dôkaznú silu ako lekárska správa znalkyne, ktorá svoje závery formulovala po stretnutí sa so všetkými členmi rodiny, teda aj za prítomnosti jeho ako otca mal. O. a v závere posudku konštatovala, že prirodzene neodmieta ani matku ani otca, pričom nevedomé reakcie maloletej poukazujú na potrebu kontaktovania sa s otcom, ktorý jej chýba, avšak kontakt medzi nimi nie je v súčasnej dobe sýtený v takej miere, ako by maloletá potrebovala. Maloletá nemá citovo rozdielny prístup k rodičom, chce sa s oboma stretávať, pretože obaja sú pre ňu emocionálne výraznou autoritou. Maloletá má na otcovu adresu vypočutých toľko negatívnych hodnotení a poznámok zo strany matky, ktoré ju nepriamo ovplyvňujú, že čaká, že matka ju za jej kladný vzťah k otcovi vyhreší, preto v prítomnosti matky s otcom nekomunikuje. Matka v odvolaní argumentuje

aj tým, že by nebolo vhodné upraviť styk dieťaťa podľa rozhodnutia súdu prvého stupňa, pretože zdravotný stav maloletej si vyžaduje postupný a nenásilný styk s otcom. S týmto záverom znaleckého posudku on súhlasí a k tomu dodáva, že rozumie, že sa vzájomne a bezprostredne vzťah medzi ním a mal. O. natoľko prerušil, že bude vhodné, ak sa prvé mesiace bude styk realizovať za prítomnosti matky a následne s prítomnosťou matky počas prvej hodiny a ďalší styk už by mal prebiehať bez prítomnosti matky. Nesúhlasí s tvrdením, že on nepozná zdravotný stav a stravovacie návyky maloletej, pretože on je plne spôsobilý sa o maloletú postarať, prispôbiť sa a zabezpečiť sa jej vzhľadom na jej zdravotný stav aj všetky nevyhnutné prostriedky a podmienky, aby neutrpela žiadnu ujmu počas styku. Je schopný sa o maloletú postarať a zabezpečiť, aby styk bol prospešný pre maloletú, hlavne preto, aby sa mohol spontánne a bez obmedzení vytvoriť bezprostredný vzťah medzi nimi a nie vzťah, ktorý bude kontrolovať matka. Súd prvého stupňa v priebehu prvostupňového konania vykonal všetky potrebné dôkazy, ktoré riadne a v súlade so zákonom vyhodnocoval vrátane osobnej výpovede znalkyne Dr. N., ktorá jednak v znaleckom posudku, aj vo svojej svedeckej výpovedi jednoznačne a podrobne vyjadrila, že okrem iného k najvhodnejšiemu rozsahu úpravy styku otca s maloletou, ktorá úprava je v najlepšom záujme maloletej, rovnako aj v záujme zachovania maximálne potrebnej rodičovskej väzby medzi otcom a dcérou, s takouto úpravou styku sa v plnej miere stotožnila aj kolízna opatrovníčka, ktorá bola osobne prítomná na pojednávaniach. Navrhovateľka mu dlhodobo od mesiaca september 2013, kedy opustil spoločnú domácnosť, bráni stretávať sa s maloletou, čo bolo jednoznačne v konaní preukázané, že matka nemá vôbec záujem o to, aby mal možnosť tráviť s dcérou akýkoľvek čas, maloletú absolútne nepripravuje ani z psychologického ani z psychického hľadiska na stretávanie sa s jej otcom. Plne sa stotožnil s názorom znalkyne, že navrhovateľka sa snaží presadzovať svoje záujmy a nie záujmy maloletej pri zachovaní rodičovských väzieb a vyslovil podozrenie, že sa ho snaží úplne vylúčiť zo života dcéry a pretrhnúť všetky citové prepojenia, ktoré medzi ním a maloletou dcérou sú ešte zachované. Odvolanie navrhovateľky považuje za účelové konanie smerujúce k oddeleniu definitívneho a právoplatného súdneho rozhodnutia, ktoré nakoniec aj tak bude musieť rešpektovať, tak ako aj urobila v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas do rozvodu č.k. 16P 452/2013 pred Okresným súdom Spišská Nová Ves, kedy tiež využila všetky dostupné prostriedky, aby zabránila právoplatnosti a vykonateľnosti súdneho rozhodnutia. Vyslovil názor, že aj súd prvého stupňa vyhodnotil všetky vykonané dôkazy v priebehu prvostupňového konania, výsluchy účastníkov, vyjadrenie právnych zástupcov, svedecké výpovede, všetky listinné dôkazy vrátane znaleckého posudku jednotlivo a vo vzájomných súvislostiach a dospel k správne a jednoznačnému rozhodnutiu vo veci, s ktorým sa v plnom rozsahu stotožňuje a poukázal na to, že navrhovateľka v odvolaní neuvádza žiadne právne relevantné skutočnosti týkajúce sa či už právneho a skutkového posúdenia veci, ktoré by spochybňovali závery prvostupňového súdu, preto navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Výroky rozsudku súdu prvého stupňa o rozvode, výchove a povinnosti účastníkov podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo odbornému poradenstvu v špecializovaných zariadeniach neboli napadnuté odvolaním, nadobudli právoplatnosť, preto neboli predmetom preskúmania v odvolacom konaní (§ 206 ods. 2 O.s.p.).

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutých výrokoch o úprave styku a povinnosti navrhovateľky pripraviť maloletú na stretnutie s odporcom spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 2 písm.a/ O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že súd prvého stupňa riadne zistil skutkový stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine, dostatočne sa vysporiadal so všetkými podstatnými skutočnosťami týkajúcimi sa predmetu konania, preto je odôvodnenie rozsudku presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa o úprave styku odporcu s mal. O. odvolací súd dodáva, že právo styku rodiča s dieťaťom je novým právom, ktoré vznikne tomu rodičovi, ktorému nie je dieťa rozhodnutím súdu zverené do osobnej starostlivosti. Rodičovské práva a povinnosti druhého rodiča (ktorému dieťa nie je zverené do osobnej starostlivosti) zostávajú v nezmenenom rozsahu zachované. Priestor na realizáciu rodičovských práv

a povinností a na výchovné pôsobenie na dieťa má rodič práve v čase styku s dieťaťom. Právu styku rodiča s dieťaťom korešponduje právo dieťaťa poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť, ako aj právo dieťaťa na zachovanie jeho rodinných zväzkov v súlade so zákonom a s vylúčením nezákonných zásahov podľa čl. 7 a 8 Dohovoru o právach dieťaťa. Pri úprave styku je zásadne potrebné vychádzať z toho, že rodič má právo na to, aby s dieťaťom strávil polovicu svojho voľného času, to znamená počas pracovných dní, školského roka, ako aj počas víkendov, sviatkov a prázdnin. Úprava stretávania pod tento rozsah je obmedzením styku, ku ktorému je možné pristúpiť len za podmienok daných v ust. § 25 ods. 13 Zákona o rodine. Zákon o rodine prioritizuje dohodu rodičov o úprave styku, ale v prípade, ak rodičia nie sú schopní dohodnúť sa na úprave styku, upraví styk autoritatívne súd, pričom prihliada predovšetkým na záujem maloletého dieťaťa, ktorým je jeho zdravý psychický a fyzický rozvoj, zohľadňuje vek dieťaťa a jeho zdravotný stav, prípadne školskú dochádzku, mimoškolskú činnosť, vzdialenosť bydlísk rodičov, pracovné zaťaženie rodičov a pod. a tak, aby aj z týchto aspektov bol určený styk úspešne realizovateľný. Pre akékoľvek rozhodnutie súdu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností je podstatným posúdením najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa, pričom nejde o otázku skutkovú, ale o právne posúdenie veci, pričom záujem dieťaťa nie je možné zamieňať so subjektívnymi predstavami rodičov o realizácii ich výchovného pôsobenia, teda s ich predstavou o výkone rodičovských práv a povinností. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že vzťah dieťaťa a rodiča je prirodzeným biologickým vzťahom a každé dieťa potrebuje pre zdravý vývoj svoj pocit spolupatričnosti nielen so svojou matkou, ale aj so svojím otcom, pretože ich vzájomné pozitívne pôsobenie v rámci výchovného procesu dáva záruku riadneho vývoja dieťaťa. Výchovné pôsobenie len zo strany jedného rodiča má spravidla za následok nedostatky správania a myslenia dieťaťa. Úlohou rodiča, ktorý maloleté dieťa vychováva, je okrem iného, aby so zreteľom na záujem dieťaťa na prospešnom styku s druhým rodičom vytváral priaznivé podmienky na styk tohto rodiča s dieťaťom, a to hlavne vedením dieťaťa k tomu, aby malo pozitívny vzťah k tomuto rodičovi. V prípade, ak rodič, ktorému bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti nevytvára priaznivé podmienky pre realizáciu styku dieťaťa s druhým rodičom, možno mať vážne pochybnosti o výchovnej spôsobilosti takéhoto rodiča. V tomto prejednávanom prípade súd prvého stupňa dostatočne zohľadnil existujúce pomery rodičov, vek dieťaťa, rešpektujúc najlepší záujem maloletého dieťaťa a upravil styk odporcu s mal. O. s prihliadnutím aj na závery znaleckého dokazovania a stanovisko kolízneho opatrovníka v rámci šetrenia pomerov u oboch rodičov a výsluchu účastníkov. Vo vzťahu k odvolacím námietkam navrhovateľky odvolací súd dodáva, že súd prvého stupňa dôsledne zistil všetky dôležité okolnosti, ktoré majú význam pre rozhodnutie vo veci samej o úprave styku odporcu s maloletou, vykonal dostatočné dokazovanie a v odôvodnení rozhodnutia uviedol, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a tieto tvorili jej obranu už v priebehu konania na súde prvého stupňa a navrhovateľka v odvolaní neuviedla žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by mali za následok iné rozhodnutie vo veci. Súd prvého stupňa poskytol navrhovateľke reálnu a dostatočnú možnosť na uplatnenie jej procesných práv v občianskom súdnom konaní. Námietka navrhovateľky ohľadne nepreskúmateľnosti rozsudku je nedôvodná a odvolací súd konštatuje, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasni skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech, resp. nevyhovenie návrhu v konaní. Odvolací súd konštatuje, že rozsudok súdu prvého stupňa obsahuje náležitosti rozsudku v zmysle ust. § 157 ods. 2 O.s.p. a len odlišný názor navrhovateľky vo vzťahu k hodnoteniu dôkazov a úvahám súdu uvedených v odôvodnení rozsudku nečiní rozhodnutie nepreskúmateľným a nezákonným. Odvolací súd dospel k jednoznačnému záveru, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkové okolnosti dôležité pre rozhodnutie o úprave styku na čas po rozvode, ktoré správne porovnal s dorozvodovou úpravou styku, rozsudok spĺňa základné obsahové náležitosti, najmä zrozumiteľnosť, určitosť a jasnosť a je logickým a právnym vyústením priebehu a výsledkov prvostupňového konania, v dôsledku čoho je odôvodnenie napadnutého rozsudku v tejto časti presvedčivé a odvolací súd sa s ním v plnom rozsahu stotožňuje. Vychádzajúc z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutých výrokoch o úprave styku a povinnosti navrhovateľky pripravovať maloletú na styk s odporcom ako vecne správne potvrdil podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p. a podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia vo vzťahu k relevantným odvolacím námietkam navrhovateľky doplnil ďalšie dôvody na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.